

DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI DERGİSİ

DİNİ, AHLAKİ, EDEBİ, MESLEKİ AYLIK DERGİ

4. Cilt

Aralık

12. Sayı

İÇİNDEKİLER

ORUÇ HAKKINDA AHKÂM-I KUR'ÂNIYYE	195
<i>Mehmet VEHBİ</i>	
ORUÇ	198
<i>A. Hamdi KASABOĞLU</i>	
ORUÇ İLE İLGİLİ BÂZİ HADİSLER VE AÇIKLAMALARI . . .	200
<i>Ahmet SERDAROĞLU</i>	
RAMAZAN ORUCU	203
<i>Yazan: Prof. Abdurrahman TÂC</i> <i>Çeviren: Dr. A. Arslan AYDIN</i>	
KADİR GECESİ HAKKINDA	208
<i>Kemal Edîb KÜRKCÜOĞLU</i>	
FIKHİ MESELELER	211
<i>Ahmet SERDAROĞLU</i>	
ZEKÂTIN ÖNEMİ	215
<i>M. Şevki ÖZMEN</i>	
KELİMELEİN DİLİ İLE RAMAZAN	217
<i>Osman KESKİOĞLU</i>	
MUKABELE NEDİR?	221
<i>M. Şevki ÖZMEN</i>	
RAMAZAN FIKRA VE SOHBETLERİ: (YENİ İFTARLAR - RAMAZAN VE TİRYAKİLER)	222
<i>Ahmet YÜZENDAĞ</i>	
KÂMİL İNSAN OLALIM VE KARDEŞÇE YAŞAYALIM	225
<i>Mehmet ORUÇ</i>	
ZEKÂT İÇTİMÂİ SİGORTADIR	228
<i>Rahmi ÖZER</i>	
CÂMİLER VE EĞİTİM	231
<i>Dr. Lutfi DOĞAN</i>	
HAVA KURUMUNA VE HAYIR MÜESSESELERİNE YARDIM	234
HUTBE - ORUCUN MADDİ VE MÂNEVİ FAYDALARI	235
<i>Sakib YIILDIZ</i>	
MÜŞAVERE KURULU KARARLARI	237
HABERLER	239

KÂMİL İNSAN OLALIM VE KARDEŞÇE YAŞIYALIM

Mehmet ORUÇ

Medîne'de Evs ve Hazrec diye anılan iki kabîle vardı. Bir zamanlar bu iki kabîle birbirleriyle amansız bir savaşa atılmışlardı, iki tarafın da niyeti diğer tarafı temâmîyle imhâ etmekte.

Tâlih evvelâ Hazreclilere meyletmiş, fakat sonradan durumun değişmesiyle Hazreçliler korkunç bir yenilgiye uğramışlardı, imhâ edilmek üzereydiler. Neyse ki Evslilerin akılları başlarına geldi, böyle bir şeye meyletmediler, barış yolunu tuttular, bu suretle araları düzeldi.

Bu iki kabîle İslâmiyeti kabul ettiklerinde kardeşlik duygularıyla birbirleriyle kaynaştılar.

Aradan bir süre geçti. Günün birinde bu kabîlelere mensup bazı Müslümanlar oturmuşlar sohbet ediyorlardı. Birbirleriyle ne kadar samimî ve birbirlerine karşı ne kadar saygılıydılar!

İhtiyar bir Musevî onları bu halde görünce çok üzüldü, bir süre derin derin düşündükten sonra, hemen telâşla oradan uzaklaştı ve biraz sonra tekrar aynı yere döndü. Yanında kendilerinden olduğu açıkça belli olan bir genç vardı. İhtiyar Musevî, yanındaki gence, üzeri yazılı bir şey uzattı. Ondan, bu yazıyı ilerde sohbele dalmış Müslümanların duyabilecekleri bir yerden yüksek sesle okumasını istedi. Yazı bir kasîdeydi, Evsle Hazreç arasında vaktiyle cereyan eden Buas savaşına âitti.

Musevî böylece onlara o günleri hatırlatmak, uyuyan kinlerini uyandırmak, aralarındaki dostluğu düşmanlığa, sevgiyi nefrete, birlik ve beraberliği ayrılığa çevirmek istiyordu.

Maalesef teşebbüsünde muvaffak oldu. Getirdiği genç, kasîdeyi Müslümanların sohbet ettikleri yere yakın bir yerden yüksek sesle okumağa başlayınca, Evs ve Hazreçli Müslümanlar yavaş yavaş gençle ilgilenmeğe başladılar. Taraflar bir yandan kasîdeyi dinliyorlar, diğer yandan da göz ucuyla birbirlerini süzüyorlardı. Kısa bir süre içinde aralarındaki eski ihtilâf bütün ürkünçlüğüyle dirildi. Sert bir tartışma halinde başlayan çatışma yavaş yavaş alevlendi, nerede ise iki taraf birbirleriyle çarpışmak üzereydiler. Orada bulunan mü'minlerden biri hemen koşup Hz. Muhammed'i durumdan haberdâr etti. Peygamberimiz olayı duyunca derin bir heyecan ve teessürle sarsıldı, derhal olay yerine koştu. Durum cidden üzücüydü. Neyse ki vaktinde yetişilmişti.

Peygamberimiz, birbirlerine kin ve nefretle bakan Müslümanlara derin derin baktı ve sonra teessürle titreyen bir sesle onlara seslendi, kendilerini îkaz etti.

Peygamberin bu müdahalesi derhal tesirini gösterdi. Hz. Muhammed'in sesini duyan, geldiklerini gören, üzüntülerini sezen mü'minler,

rûh-ı Nebî'yi ta'zîb ettiklerini anladılar, daldıkları gaflet uykusundan uyandılar, ruhlarının yakasını nefis-i emmârenin elinden kurtardılar ve ışık görmüş pervânele gibi Resûlullâh'a koştular, huzurunda sonsuz bir saygıyla nedamet göz yaşları döktüler, af dilediler. Birbirlerini kucaklayıp barıştılar.

İşte o gündenberi, her nerede iki Müslüman birbirleriyle çatışsalar, onların bu hâline şahit olan Müslümanlar, derhal çatışanların duyacakları şekilde Salevât-ı Şerife getirirler; onlara, bu olayı, Resûlullâh'ın pâk rûhunu ta'zîbettiklerini, akıllarını başlarına almalarının gerektiğini hatırlatırlar.

Allâh'a, Resûlullâh'a, Kur'ân'a inanmak, bağlanmak mutluluğuna ermiş Müslümanlar, getirilen Salevât-ı Şerife'yi duyunca, hemen irkilir ve daldıkları gaflet uykusundan uyanırlar, birbirlerini kucaklar, bağrılarına basar ve birbirlerinden özür dilerler. Allâh'a, Resûlullâh'a, Kur'ân'a gerçekten inanan olgun mü'minlerden beklenen budur. Çünkü onlar nefislerinin değil, Allâh'ın kuludurlar, nefislerinin emrini değil, Allâh'ın emrini dinlemekle mükelleftirler.

Mü'minlerin, birbirlerine karşı dargınlıkları üç günden fazla sürmez. Hangi mü'min, bir mü'min kardeşine olan dargınlığını bir yıl uzatmışsa, bu hâliyle o mü'min kardeşini katletmiş gibi günahkâr olur. Hangi mü'minin gönlü râzı olur buna?

Mü'minler birbirleriyle barışmak husûsunda, diğerinden daha evvel davranabilmek için adetâ yarışmalıdırlar. Onlara yakışan ve yaraşan budur.

İnsân-ı kâmil olanın en mümtaz vasfı incitmiyen ve incinmeyen bir insan olmasıdır. O insanları tavırlarında mecbur gibi mâzur görür. Çünkü, herkes insanlıkdaki derecesine göre sözü ve fiili ile durumunu izhâr eder. Bunun içindir ki Allah, Kitâbında kötülüğü kötülükle değil, kötülüğü iyilikle karşılamamızı emretmiştir. Olgun Müslüman, her yerde hâzır ve nâzır olan Allâh'ın huzûrunda bulunduğu yürekden inanan, Allâh'ın kulu olduğunu unutmayan, bu sebeble kötülük yapabilme gücünü kaybetmiş, kendisinden iyilikden, hayırdan başka bir şey beklenemiyen mükemmel bir insandır. Her ne olursa olsun, hangi şartlar altında bulursunsa bulunsun, o kat'iyen küçülemez, Müslümanlığını gölgeliyemez.

İslâm'a yakışan ve yaraşan yalnız küs durmamak değil, aynı zamanda küsleri barıştırmaktır.

Nitekim, Peygamberimiz günün birinde, bâzı mü'minlerin ihtilâfa düştüklerini duydu. Hemen işini gücünü bıraktı, yanına aldığı bâzı arkadaşlarıyla birlikte onları barıştırmaya gitti. Aralarını bulmak için o derece uğraştı ki, ikinci vakti geldiği halde mescide dönemediğinden mihrâba Hz. Ebû Bekr geçti.

İşte mü'minlerden bâzılarının bu hasletlerden mahrûmiyeti, onların

Allâh'ın, Resûlullâh'ın, Kur'ân'ın kendilerinden beklediği mânevî olgunlukdan mahrumiyetlerinin en şaşmaz delîlidir.

Bir kimsenin Allâh'ı sevmesi, o kimseyi Allâh'ın sevdiğine; bir kimsenin Allah'dan râzı olması, o kimseden Allâh'ın râzı olduğuna; bir kimsenin Allâh'ı sevenlerden nefret etmesi, Allâh'ın o kimseyi sevmediğine delil olduğundan kim şüphe edebilir?

Peygamberimiz, Hz. Alî'ye "Ey Ali! Seni ancak mü'min olan sever, sana ancak münafık olan buğzeder" buyurmadı mı?

Allâh'ın, sonsuz lûtufları ve keremiyle bizleri tekrar ulaştırdığı şu mu bârek Ramazan ayı ve onu takibedecek olan bayram günleri, varlıklarının yakasını nefis-i emmârenin gaflet oltasına kaptırmış mü'minlere mânen uyanma, birbirleriyle barışma ve sevişme vesîlesi olmalıdır. Bilhassa Ramazanın manen uyanmamızda, Oruc'un tezkiye-i nefis husûsunda büyük önemi vardır.

Daldıkları gaflet uykusundan uyanan bu mü'minler, kendilerinden daha yaşlı bir mü'minle karşılaştıklarında İslâmlıktaki kıdemlerini göz önünde tutarak onlara karşı saygılı olmalı; kendisinden yaşca daha küçük mü'minlerle karşılaştığında, yaşlarının kendisinden daha küçük olan bu mü'minlerin günâhlarının da kendilerinden daha az olabileceğini düşünerek onlara sevgi göstermeli, günahkâr bir kimseye tesâdüf ettiklerinde ona hakarete yeltenmemelidirler. Çünkü bu âlemden nasıl göçeceğimiz malûm değildir; günün birinde, o günahkârın bizim durumumuzda, bizim de onun durumunda olmamız daima mümkündür. İslâm büyüklerinden biri, "Ben işlediğim günahlardan değil, henüz işlemediğim günahlardan korkarım. Çünkü işlediklerimi bildiğimden tövbe ve istiğfâr ediyorum, fakat bilmiyorum ki, bundan sonra ne gibi günahlar işliyeceğim ve onların tövbesi bana nasîb olacak mı?" demiştir.

O halde bizlere yakışan ve yaraşan birbirlerimizi yürekten sevmek, birbirlerimize karşı samîmiyetle saygılı olmak, birbirimizi hoş görmek, incitmemeğe çalıştığımız kadar, birbirimizden incinmemeğe de çalışmak; Peygamber'in sünnet-i seniyyesidir diyerek maddî varlığımızı süslemeğe özendiğimiz kadar olsun, mânevî varlığımızı da Resûlullâh'ın mânevî zenginliğiyle tezyîne çalışmaktır.

Mevlâna şöyle der "Maddeten yakışıklı fakat mânen fakir olan kişi, mâhir bir hattâtın kaleminden çıkmış güzel, fakat mânâsız bir yazıya benzer."

Allah bizi insân-ı kâmil olalım diye yaratmış, bunun için Peygamber ve Kitap göndermiş, İslâmiyete dâvet etmiştir. Müslümanın Müslümanlıktaki derecesi, Allâh'a yakınlık ve uzaklığı, insanlıkdaki derecesiyle ölçülür.